

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADUI

Redacția și Administrația:
ARAD, STRADA EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAM:
Pentru 1 an 300 Lei;

25 bani Posta

Nr. 4261/1940.

ORDIN

pentru ingenunchere la Sfânta Liturghie

Cu nimic altceva nu putem îmblânzi mai bine mânia lui Dumnezeu, care cu dreptate este pornită asupra noastră, decât prin săvârșirea cu evlavie a Jertfei celei nesângeroase (Sf. Liturghie), la care, sub chipul pâinei și a vinului aducem ca jertfă Tatălui Ceresc însuș Trupul și Sângele Fiului Său

Pentru a cinsti după cuviință punctul culminant din Sf. Liturghie, care este *Prefacerea*, prin aceasta ordonăm ca de azi înainte în decursul cântării „Pre Tine Te laudăm...” tot poporul din biserică să ingenuncheze și să petreacă acele clipe înfricoșate, când în Sf. Altar se săvârșește Prefacerea, în cea mai adâncă reculegere sufletească.

Acest ordin se va ceti în biserici, la începutul Sf. Liturghii din cea mai aptopiată Duminecă, în auzul poporului și se va executa întocmai.

Arad în 22 Septemvrie 1940.

† ANDREI
Episcop

Intre mistică și morală

Este la ordinea zilei marea, istorică transformare sufletească prin care trece neamul românesc, începută sub regimul actual, după experiența unui sângeros preludiu care ne-a costat multe jerfe de vieți și mari teritorii cedate din trupul țării.

Nu este greu de constatat că schimbarea în bine de care este vorba, nu e opera întâmplării, ci a unei serioase și îndelungate pregătiri; e opera unei pilduitoare educații, la temelie căreia stau principiile eterne ale mistice și moralei creștine ortodoxe.

Multă lume, în special membri defuncților partide politice nu au văzut în opera aceasta decât niște metode demagogice pentru cucerirea maselor populare. Prea puțini își pun astăzi

întrebarea: Ce se alegea de noi, dacă tineretul român ar fi făcut acelaș „naționalism”, care s'a practicat la conducerea țării în ultimele două decenii?...

Rămâne pentru acest tineret idealist un merit dobândit, prin mari sacrificii, că a avut intuiția clară a realității, a simțit și a văzut din vreme primejdia și a lucrat din răputeri pentru înlăturarea ei.

Metoda de lucru și de luptă a fost educația, creșterea unei generații în spiritul mistice, ascezei și moralei creștine. Ceeace se credea că este privilegiul călugărilor și a școlilor de pregătire sacerdotală, ei au expropriat și din cele mai alese și specific ortodoxe principii ascetice, au făcut normele de educație

pentru întreg tineretul doritor de o viață sănătoasă. O altă creștere începe cu toată serioșitatea și cu toată severitatea. Postul, rugăciunea și jertfa nu mai sunt teme de predică, ci exerciții aspre și des repetate. Taberile de muncă, ridicările de troițe, zidirile de biserici, de case culturale și pentru orfani și văduve, pun la încercare devotamentul și scot la iveală puterea și binefacerile solidarității.

Cultul sfinților, procesiunile la mormintele eroilor, ascultarea necondiționată, cinstea exemplară, exercitarea unui „eroism de durată“, selecționarea valorilor în școala cuiburilor, simplitatea în hrană și îmbrăcăminte, nu mai sunt cuvinte de aramă sunătoare, ci fapte.

„Să rup din mine bucuriile pământesti,
„Să mă smulg din dragostea omenească,
„Și pentru învierea neamului meu
„In orice clipă
„Să stau gata de moarte“.

Astfel de juruințe, tineretul român este chemat să facă pentru prima oră.

Tot pentru prima oră la noi se încearcă a se forma o elită conducătoare, obligată a trăi în cele mai severe principii de viață practică:

„Să trăim în sărăcie, ucigând în noi poftetele de îmbogățire materială.

„Să trăim o viață aspră și severă, cu a lungarea luxului și a îmbuibării.

„Să înlăturăm orice încercare de exploatare a omului de către om.

„Să jertfim permanent pentru țară“,

Munca pentru binele obștesc este rostul

oricărei vieți, iar moartea pentru o idee mântuitoare este proclamată, după regula mistice ortodoxe, „cea mai sfântă nuntă dintre nunți“, adică o îmbrățișare și unire cu obiectul iubit, o transfigurare.

Poate observa oricine că toate aceste nou-tăți și principii educative nu sunt altceva decât principiile mistice, ascetice și morale creștine ortodoxe, puse în slujba renașterii tineretului român. Creatorii și îndrumătorii mișcării au avut prilejul să le cunoască prin studii, prin excursii pe la locurile istorice, pe la mănăstirile din țară și mai ales prin mănăstirile temnițelor, unde au stat ani întregi, cetind și contemplând în fața icoanelor viețile sfinților și ale muncenicilor. Când acestea lipseau, își impovizau ei înșiși altare și capele, în care să se închine, să se roage, să ingenuche și peste tot să se facă — uneori fără întrerupere — slujbele sfinte după cele mai stricte reguli de tipic.

În fața acestui sistem de educație, care a avut un efect covârșitor, țara întreagă s'a cutremurat. Cei buni s'au dat de partea lui, sau cel puțin au simpatizat cu el; cei răi au unelțit și au căzut doborâți de propriile lor păcate.

Biserica noastră — cu toate că stă deasupra frământărilor seculare — nu poate trece indiferentă pe lângă revoluția sufletească ce a făcut-o mișcarea legionară în România. Se cuvine să ia act de ea cel puțin acum, după ce a urcat drumul crucii și este pe drumul biruinței.

Maica Domnului și vremurile de azi

Zilnic vedem cu ochii, cum oamenii învrăjbiți la culme, încearcă să îndepărteze tot mai mult ceriul de pământ. Ce este sus ceriul, dar ei îl vor și mai sus, ca să nu mai aibă nici o atingere cu el. Alungând ceriul, este ceva firesc ca și faptele oamenilor, să devină ceva tot mai dur și mai necruțător. Înainte vreme o casuță în care se aduna familia, să se odihnească după o muncă grea și să-și destindă nervii după necazurile avute în decursul zilei, impunea respect orișicui. Azi însă ea în fața urei înseamnă mai puțin decât un mușuroiu de furnici, pe care-l strivești ca pe ceva netrebnic și fără nici un preț. Pe vremuri durerea mare a unui singur om, stârnea compătimirea unui sat ori oraș întreg, azi se șterg de pe fața pământului zeci de familii, fără să le mai deplângă prea mult cineva, doar atât că se dă o notiță la ziar despre prăpădul lor.

Ce altfel era când oamenii socoteau că ceriul este aproape de pământ, de se aude acolo orice rugăciune, orice suspin sau chiar oftat! Orice pornire mâniașă

se tempera, orice durere se alina și orice dorință bună își aștepta azi-măine împlinirea.

Sigur că nu e numai păcatul vremurilor noastre, de a alunga ceriul departe de pământ, de a l ignora sau chiar de a rupe orice legătură cu el. În toate timpurile găsim această pornire, fie mai tare sau mai slabă, dar pare că numai azi se vede mai clar câtă ură, câtă slăbiciune și câtă disperare, sunt legate de îndrăzneala de a muta ceriul dela locul său de ocrotire a pământului și a pământenilor.

Cine însă dintre ființele născute pe pământ are mai mare merit de a fi apropiat mai mult ceriul de pământ, ca Maica Domnului.

Ce a însemnat viața întreagă și toate faptele Maicei Sfinte, decât chiar legarea cât mai strânsă a ceriului de pământ?

Maica Sfântă după ce se face, prin sufletul ei curat și blând, vrednică de harul întreg al ceriului, naște pe Mântuitorul lumii, pe Domnul nostru Iisus Hristos,

Prin această naștere lumea întreagă se desbracă de haina ei veche și urâtă, îmbrăcându-se într-o haină nouă și curată. Intre părinți și copii se face o legătură adâncă de dragoste și respect, între soți se leagă un fir curat de iubire și ajutor reciproc și între toți oamenii trebuie să stăpânească legea păcii și a bunei voiri.

Peste tot se ivește o lume nouă, care are în toate clipele privirile ochilor trupești și sufletești ațintite asupra Tatălui Ceresc, gândind, simțind și făptuind curat, după poruncile mari și sfinte ale Părintelui Ceresc.

Ne întrebăm și trebuie să ne întrebăm, cum e cu puțință că lumea aceasta în loc să propage și să trăiască tot mai mult și tot mai intens după poruncile creștine, se abate tot mai mult dela ele, afirmând că poamele pădurețe sunt mai dulci și mai bune, decât poamele nobile.

Cu multă durere în suflet trebuie să recunoaștem că *vina în cea mai mare parte, pentru părăsirea vieții creștinești, o poartă mamele și chiar mamele creștine.*

Nu oare, mamele creștine, sunt acelea, cari nu sunt deloc desnădăjduite, dacă copiii lor nu știu și nu rostesc nici o rugăciune? Nu putem spune că altcineva ar fi mai chemat să învețe copiii sfintele rugăciuni, fiindcă alții, oricâtă silință și-ar da, nu pot și nu se pricep așa de bine, cum știu și cum se pricep mamele. Acest rol de a cultiva simțul religios la rădăcină, nu se poate da nimănui. Și cum primii ani ai copilăriei sunt decisivi pentru întreaga viață, nu trebuie să ne mirăm dacă întâlnim atâția oameni în viață, cari nu mai înțeleg ceriul și nu au nici o legătură cu el.

Cine credeți că ar putea înlocui pe mamă în munca ei mântuitoare de rele, de a sădi în sufletele copiilor oroarea de tot ce este urât și plăcerea de a face binele întotdeauna?

Nimeni! Și copilul care nu a primit dela mama lui baza vieții creștinești, nu mai ajunge niciodată la ea.

Iată cum sunt chemate mamele să urmeze exemplul Maicii Domnului, de a apropia prin grija și dragostea lor ceriul de pământ.

Intrând în biserică mamele creștine și văzând Tronul Născătoarei de Dumnezeu, să-și aducă aminte de marele lor rol mântuitor, în care nu le poate înlocui nimeni și să fie pe deplin convinse, că tot ce se întâmplă pe pământ, fie frumos, fie urât, dela împlinirea sau nebăgarea în seamă a datorilor lor, depinde.

Am văzut, nu de mult, un copil curat, frumos și cuminte, dar șchiop; și când am întrebat pe mama sa ce s'a întâmplat cu copilul ei de șchiopătează, inima ei de mamă s'a cutremurat și a început să plângă în hohot. Copilul a căzut din neglijența mamei, care pentru o clipă, când a uitat că este mamă numai cu grija și paza copilului, a ajuns să plângă o viață întreagă.

Dar oare, cu ce lacrimi mari și grele trebuie să plângă mamele, cari din neglijența lor își văd copiii ciunși la suflet. Copiii mari, cari văd patimile grele ce-i stăpânesc, dar nu mai au nici o putere contra lor,

fiindcă mamă a lipsit dela datoria ei, când trebuia să stingă focul mic și să nu-l lase să ajungă mare.

Despre Maica Domnului cetim și auzim că pururea a fost cu Fiul Ei Sfânt, dela naștere până la cruce, așa vor trebui să facă toate mamele creștine și atunci ceriul cu binefacerile lui, va fi iarăși aproape de pământ.

Da, fiindcă numai și numai mamele, pot să susțină legătura dintre cer și pământ.

Elena Dr. Cioroianu
protopopeasă

Inceputul anului școlar

Școalele primare și secundare își reîncep activitatea lor de creștere a generației de mâine. Tineretul cu sufletul de crin e chemat la școală, pentru ca acolo să i se dea cunoștințe, dar mai ales ca fiecare școlar să devină om de caracter, personalitate morală. Goethe arată rolul personalității în versurile:

Spun popoare, sclavii, regii,
Că din câte'n lume avem
Numai personalitatea
Este binele suprem.

(Trad. de M. Eminescu).

Pentru formarea culturii generale și pentru formarea personalității, pentru formarea omului și a cetățeanului de mâine, pentru educația morală, națională și socială, e necesar, indispensabil, studiul religiei. Din fericire la noi învățământul religios este considerat în programele oficiale ca factor determinant și crucial în formarea generației de mâine. E încredințat integral reprezentanților bisericii. Elevii de orice categorie sunt fii ai bisericii și ca atare trebuiesc inițiați în tainele creștinismului. Propunerea religiei este apostolat sacru. Sf. Ioan Hrisostomul afirmă că nu există taină mai mare, decât conducerea tineretului spre Hristos. În concepția pedagogică a lui Clemente Alexandria creștinismul, cu toate comorile sale, este o pedagogie. Pregătește întreaga lume să pășiască pe urmele Divinului Pedagog al omenirii — a Mântuitorului nostru Iisus Hristos. În decursul veacurilor creștinismul a elaborat — pe baza sublimelor principii evanghelice — o pedagogie a sa. Pedagogia creștină are ca model și ca izvor neseecat pe Mântuitorul. El e modelul desăvârșit al celor trimiși de biserică să propoveduiască tineretului școlar. Pedagogia creștină are reprezentanți geniali ca Sf. Grigorie de Nissa, Sf. Vasilie cel Mare, Sf. Ioan Hrisostom, etc. Neîntrecuta pedagogie patristică e admirată și azi de reprezentanții pedagogiei. Foerster crede că numai printre o reîntoarcere la pedagogia patristică, putem ajunge la o pedagogie cu adevărat superioară. Zi de zi apar tot mai multe studii și comentarii asupra pedagogiei patristice. Un pedagog german contemporan studiind pedagogia Sf. Ioan Hrisostomul ajunge la concluzia că o lecție făcută cu respectarea riguroasă

a tuturor treptelor formale, nu întrece o cateheză a Sf. Ioan Hrisostom sau a Sf. Ciril al Aleksandriei. În adevăr pedagogia modernă e în mare măsură tributară pedagogiei patristice. Pedagogia modernă își formulează ca ideal educația integrală, formarea de personalități. Pedagogia modernă vrea atât educația voinței cât și a sentimentului și a inteligenței, adică vrea educație integrală. Școala activă este încercarea de a realiza educația integrală.

Studiind pedagogia patristică constatăm că înainte cu 15 veacuri „înțelepții de Dumnezeu” vorbeau de educație integrală. Pedagogia ortodoxă vrea atât educația sentimentului, cât și a voinței și a inteligenței. Spre a denumi acest caracter integralist al pedagogiei ortodoxe se întrebuintează termenul de *sinergism*. În predarea religiei în toate școlile metoda aceasta sinergistă ne ajută să fim în ritmul adevăratei școale active, să dezvoltăm personalități religioase și morale. Pentru dezvoltarea personalității elevilor e necesar — imperios chiar — ca cel care propune să fie o personalitate. Din mărturisirile oamenilor mari constatăm că de cele mai multe ori elevii identifică învățătura religioasă cu personalitatea celui care propune. Așa vor fi enoriașii noștri de mâine cum îi creștem azi în școală. Exemplul nostru va fi mereu prezent în fața lor. Misionarismul în școală este o obligațiune de conștiință. Sufletele tinere insetează după cuvântul cel veșnic. Tineretea este prin definiție orizont deschis spre perspectiva misterului. Misiunea noastră e să l îndreptăm spre lumea cea de farmec plină a misterului creștin. Sfântul Grigore de Nissa ne învață că opera catehetică e incununată de Dumnezeu cu roua harului. Ostenelile celor cari se ostenesc ani de-a rândul pentru conducerea tineretului spre Hristos, sunt încoronate cu harul divin.

Iată câteva gânduri cari ne stăpânesc la începutul unui nou an școlar. Cu puteri noi să îndreptăm tineretul spre Dumnezeu, să creștem Bisericii și Țării oameni de caracter „integer vitae, scelerisque purus” (Horatîu).

Diacon Josif E. Naghiu

Colțul tineretului

Ai tu obiceiul să te rogi?

Și tu? Ai tu obiceiul să te rogi? Ca stropul de rouă în diminețile de Mai pentru firea ce inverzește, așa este rugăciunea pentru sufletul omenesc: îl face mai frumos, mai tare, mai roditor.

Fără ploaie nu este rod, fără hrană nu este viață și nu este rod sufletesc și viață spirituală fără rugăciunea făcută sistematic. Rugăciunea — anume rugăciunea rostită regulat, punctual — este ploaia inviorătoare, hrana dătătoare de viață a sufletului.

Ai tu, fiule, obiceiul să te rogi sistematic, punctual?

Ei, nu te întreb, dacă în adevăr niciodată nu ți se întâmplă, să adormi de obosit ce ai fi, la mijlocul rugăciunii de seară; sau dacă în timpul rugăciunii nu se împrăstie mintea ta fugară. Nu prea este om, care să poată înconjura astfel de turburări.

Ci! Când te întreb, dacă „ai tu obiceiul să te rogi” înțeleg așa: ai tu *dubul rugăciunii*, adevărat, viu, pentru care să fie o bucurie și o distincțiune faptul, că Dumnezeu, nemărginitul creator stă de vorbă cu tine, cu un fir de praful. Pentru că rugăciunea aceasta este: o *atingere vie și caldă cu Dumnezeu*. Stejarul e mare, văzut între tufe mărunte, dar când îl privești din avion, e un punct mititel. Cât trebuie să fii atunci și eu de mic în ochii lui Dumnezeu, care e nemărginit de mare!

Dacă tu ai înțeles odată adânc, ce mare cinste e aceasta pentru tine — numai pentru tine, pentru om! — că poți să-ți verși sufletul înaintea lui Dumnezeu, să-ți plângi durerile, să-i ceri ajutorul, — atunci niciodată nu trebuie să te mai îndemni la rugăciune. Se poate ca odată din întâmplare să te deștepți târziu și trebuie să grăbești cu dejunul și rugăciunea îți rămâne nefăcută, — fie. Duhul tău de rugăciune va fi garanție, că rugăciunea de dimineața ți-o vei implini mai dinadins în cursul zilei cu închinăciuni. Se poate să vii seara acasă frânt de oboseală dintr'o excursiune și ochii aproape ți se închid în timpul rugăciunii, — fie, tu vei face încă o încordare și rugăciunea tot n'o lași nefăcută.

Cine știe ce înseamnă să te rogi și pentru ce trebuie să te rogi, se roagă dela sine, îi place să se roage; se roagă din inimă și nu numai cu buzele, se roagă bine. Ușile deschise ale bisericii pe lângă care trece, îl chiamă pentru un minut la rugăciune; pădurea frumoasă prin care se plimbă, îl îndeamnă să se roage; dacă-i vine o bucurie, se roagă, dacă-l impresoră păcatul, se roagă, dacă suferă de vreo nenorocire, se roagă.

„N'am vreme să mă rog! — spune câte un băiat. Dimineața mă deștept târziu, în ultimul minut, iar seara sunt prea obosit...” Vezi bine! Școală-te dimineața cu cinci minute mai de vreme ca de obicei și începe-ți rugăciunea. Fie-ți mai dragă rugăciunea decât culcarea de vreme (atâta nu poți spune că ar fi mult) și atunci nu va rămânea rugăciunea nefăcută Cinci minute! Din cele 24 ori 60 de minute ale zilei, adică din 1440 de minute vei putea doar rupe de două ori câte cinci minute și lui Dumnezeu. Îți mai rămân încă 1430, cari toate sunt ale tale. Doamne, ai tăi suntem; toate ale noastre ale tale sunt și numai din ale tale îți dăm, când ne rugăm. Ție — ai tăi — ale tale — din ale tale.

„Dar, iată, noi am învățat, că a nu ne ruga din când în când, încă nu-i păcat”. Vezi, cât ți e gândirea de copilăroasă. „Nu-i păcat”. Firește că nu-i păcat. Dar de ce să cumpănești tu cu atâta zgârcenie, ce-i păcat și ce nu-i păcat și de ce să faci abia atât, ca să înconjuri oarecum păcatul? Ci caută să vezi, dacă se cuvine să-ți faci rugăciunea punctual în fiecare zi și caută să vezi, că în ziua în care nu te-ai rugat, cu cât ești mai greoiu spre bine și cu cât ești mai slab în fața ispitelor.

După Dr. Tóth Tihamér

Adormire...

Iată un subiect cam puțin plăcut, pentru gândul nostru. Și cu toate acestea e un bine, dacă în viața noastră, barem din când în când, vom ști să fixăm cugetul nostru, atențiunea noastră la moarte.

Parecă aud întrebare: Și de ce să ne gândim la finalul vieții noastre pământești, care e obștesc, nerăsturnabil?

Da, așa este. Și totuși, cu cât mai des ne vom gândi la moarte, cu atât mai mult ne obișnuim cu ea, cu atât mai puțin vom avea frică de ea.

Se pare că frica noastră de moarte provine de acolo că prea puțin ne gândim la ea și dacă ne cugetăm la ea, și atunci poate nu așa cum ar trebui.

Și într'adevăr, așa de înfricoșată e moartea, dacă o privim așa cum trebuie?

La întrebarea: De ce purtăm frică de moarte? Răspunsul cel mai comun ar fi: De aceea că vrem să mai trăim, încă nu ne-am urât de viață. Dorința aceasta de a trăi e o dorință naturală. Chiar și viețuitoarele necuvântătoare, și acelea se păzesc de moarte. Dar să judecăm bine: Oare moartea ia viața dela noi? Oare nu vom trăi și după moarte? Și ce înseamnă a muri? Nu ni se pare că a muri înseamnă a ne muta dintr'o casă slabă, ruinată, în alta mai bună, mai igienică? Ea seamănă cu o mutare dintr'un loc într'altul. Și atunci, ce înfricoșător poate fi ea?

Poți să-mi spui: Vreau să trăiesc pe acest pământ, pentru că aici sunt neamurile mele, prietenii mei, plăcerile mele. Aici e totul ceea ce iubesc și prefuesc. Astfel, cum să nu mă tem de moarte, care toate aceste mi-le ia? Și totuși n'ai dreptate. Neamurile tale și după moartea ta vor fi cu tine, prietenii deasemenea. Pe cine iubim mai sincer, mai mult, de aceea nici după moarte nu ne despărțim. Moartea unește și mai tare pe aceia, cari în viața lor pământească au fost uniți prin dragoste. De aceea tu, mamă iubitoare, nu te tângui la despărțirea de copiii tăi; ei vor fi cu tine împreună. Tu soție devotată, nu te desnădăjdui pentru soțul tău mult iubit; tu și acolo vei fi nedespărțită de el. Nici voi, prietenilor, nu vă înfristați, pentru că și acolo veți fi prieteni.

Fiecare din noi, la moarte, poate să zică fiecare: la revedere. În ceea ce privește plăcerile și desfătările pământești, pe cari moartea ni-le ia, nu merită ca să vorbim de ele. După moarte vom avea alte bucurii, mai înalte și mai de preț pentru sufletul nostru.

Astfel, după toate acestea, de ce să ne temem de moarte?

Ai puțin să-mi spui: Mă tem de moarte, pentru că sunt păcătos și știu că pe cel păcătos, după moarte îl așteaptă pedepsă.

Iată singurul motiv temeinic pentru frică, pentru că, cu adevărat pentru cel păcătos după moarte va fi rău. Cum va merge el în lumea cealaltă împovărat

de mulțimea păcatelor? Păcatele noastre și aici pe pământ adeseori ne persecută, neliniștesc și fortorează în lăuntrul nostru. Iar dincolo cu totul ne vor apăsa cu greutatea lor și nici pentru o clipă nu ne lasă în pace. Acum nu totdeauna vedem și simțim pe deplin păcatele noastre, iar acolo ni-se vor înfășișa în toată spurcăciunea lor. Acum o mulțime de păcate nu le cunoștem, nu putem să ne dăm seama de ele, iar acolo le vom vedea și le vom simți pe toate, cu întreagă ființa noastră. Astfel cel păcătos are de ce să se cutremure gândindu-se la moarte.

Dar și aici trebuie să te temi de moarte? Nu de moarte, ci de păcate. De aceea e necesar să le spălăm cu lacrimile câinței, să le răscumpărăm cu fapte bune.

Dar vai, noi suntem aceia, cari nu ne temem de a păcătuși și nu suntem capabili pentru faptele cele bune, nu suntem capabili pentru iubirea de aproapeși și jertfirea pentru el. Iată de ce moartea ne îngrozește.

Pr. A. Cuznețov

Păstorul de suflete cu zel apostolesc

Rugăciunea și serviciul divin.

(după Dr. Kramer V. trad. de Szanyi F.)

Un nobil a voit să angajeze un preot bun pentru educarea fiului său. I-s-a prezentat într'o zi un preot tinăr. Nobilul l-a oprit peste noapte în castel. Dimineața, preotul a făcut serviciul divin, în capela palatului, fiind de față și nobilul respectiv, dimpreună cu toată familia sa. În decursul serviciului, preotul a dat dovadă de o grație necuviincioasă și de lipsă totală de zel. La sfârșitul slujbei, nobilul i-a grăit astfel: Permite-mi să-ți restituie cheltuiala drumului, fiindcă nu te pot angaja. Am văzut cât de superficial ai tratat cu Fiul lui Dumnezeu și am dedus că nici cu fiul meu nu vei trata mai bine.

Preotul stă în fața sf. Prestol ca locțiitor al Mântuitorului, ba, în unele momente, e ca și când însuși Iisus Hristos ar lucra și ar vorbi printr'ânsul. Acest fapt trebuie să-l determine pe preot să umble, necontenit, pe urmele Mântuitorului, căci lucrarea lui numai atunci va fi demnă și binecuvântată. În sf. Altar, preotul e dator să se prezinte, totdeauna, în stare grațială, atât trupește cât și sufletește. E teribil să oficiezi sf. Liturgie, împovărat cu păcate de moarte. Preotul, care nu și ar curăți sufletul de păcate, ar ajunge, în cele din urmă, să stea în sf. Altar fără de nici-o muștrare de conștiință și într'o stare sufletească extrem de deplorabilă. Aceasta l-ar face să devină, cu timpul, necredincios chemării sale și să nu se îngrozească nici de cele mai mari fărădelegi.

Cu cât slujba ce se face în biserică e mai sublimă,

cu atât și preotul trebuie să se pregătească mai bine pentru săvârșirea ei, prin meditații și rugăciuni. După terminarea ei, preotul zelos nu părăsește imediat biserica, pentru că el ține seamă că harul divin, care l-a învrednicit să servească și să se cuminece, merită adânci mulțumiri din partea lui. El păstrează și pe mai departe atmosfera cea sfântă ce s'a sălășluit în inima lui, în timpul serviciului divin. Iși reimprospătează în minte momentele cele mai însemnate din decursul sf. Liturghii și, indeosebi, acel moment sublim, când Iisus Hristos era prezent, în sanctuarul sufletului său.

Credincioșii se scandalizează de purtarea aceluiași preot, care se grăbește să iasă imediat din biserică, neașteptând să iasă ei, mai întâiu.

Rugăciunea și serviciul divin îi dau preotului putere să incunjure răul, îl îndeamnă să facă bine și să se năzuiască a câștiga grația divină, fără de care nu se poate închipui nici viață creștinească și nici activitate pasterală, zeloasă și binecuvântată. Răvna pentru slujbele divine și pentru rugăciune îl ridică pe preot pe o treaptă foarte înaltă a desăvârșirii preoțești. Serviciile divine au mare efect, nu numai asupra sufletului preoțesc, ci și asupra sufletelor enoriașilor săi.

Gândul că are să îndeplinească o slujbă Dumnezeiască îl face pe preot să se ferească de orice păcat. Și dacă, totuși, s'ar întâmpla, cumva, să păcătuiască, conștiința lui e neliniștită până când, printr'o adâncă părere de rău, nu-și curățește sufletul de murdărie. Apoi, știind că la sf. Liturghie are să primească, în inima sa, trupul și sângele Mântuitorului, se silește ca inima lui să fie cât se poate de curată și sfântă. Când vede înoindu-se, pe Sf. Prestol, jertfa de pe Golgota, pentru mântuirea sa și a omenirii întregi, se silește să contribuie și el, cu trup cu suflet, la această operă sfântă și sublimă.

Rugăciunea e cel mai potrivit mijloc prin care poate să intervină preotul la Stăpânul cerului și al pământului pentru sine și pentru parohienii săi. Inima preotului trebuie să fie plină de recunoștință față de Dumnezeu pentru darurile primite, plină de durere pentru păcatele săvârșite și plină de dorință după harul divin, care îi este atât de necesar în viață.

Preotul, rugându-se în Sf. Altar, împreună jertfa sa cu aceea a Mântuitorului. Și, Doamne, cât sunt de mărețe clipele acelea, când preotul îi ajută Mântuitorului să se jertfească, iară și iară, Părintelui Său cel ceresc! Prin urmare, preotul, când servește, trebuie să-și închipuie că toți parohienii săi sunt în jurul lui și sunt uniți sufletește cu dânsul; că în sufletul lui se concentrează toate dorințele lor și că el e chemat a le prezenta înaintea lui Dumnezeu. Preotul preamărește pe Dumnezeu în locul lor, îi mulțumește pentru bunătățile de care i-a făcut părtaș, se roagă pentru iertarea păcatelor lor și cere pentru dânsii, dela Dumnezeu, toate cele ce le lipsesc. Înaltă rugăciuni pentru: autorități, părinți, copii, stăpâni, servitori, bogați, săraci, buni, răi, întristați, năpătuți, bolnavi, muribunzi, morți, etc.

Lucrarea aceasta nu se mărginește numai la cei din parohia sa, ci privirea și dorința infocată a inimii lui se extinde asupra eparhiei, a țării și asupra lumii întregi. Ar dori să facă, în tot locul, câte ceva pentru Mântuitorul și să răspândească, pretutindeni, binefacerile sf. Liturghii. Preotul știe, foarte bine, că rugăciunea lui este slabă și neputincioasă, dar mai știe că, însoțindu-o cu sf. jertfă de pe sf. Prestol, poate să fie o mare binefacere pentru lumea întreagă.

Bogat și puternic e preotul în slujba sa de liturgisitor! Pe lângă puterea de a preface pâinea și vinul în trupul și sângele Mântuitorului, preotul a mai primit și dreptul de a se împărtăși oridecâteori liturgisește.

El, însă, trebuie să deie dovadă că, într'adevăr, este vrednic de aceasta incredere sublimă. Trebuie să țină seamă că dreptul de a se împărtăși, adeseori, pretinde dela dânsul să ducă o viață plină de sfințenie. Domnul a zis: „Cui i s'a dat mult, mult se va cere dela dânsul“.

Vai de preotul care este rece și indiferent față de aceasta taină sfântă, care intră nepregătit în sf. Altar, care liturgisește și se cuminecă grăbit și fără evlavie, cu alte cuvinte în a cărui suflet s'a stins flacăra zelului apostolesc. La un astfel pe preot, orice greșală și orice rătăcire găsește uși deschise; își pierde caracterul de liturgisitor, iar simțul de păstor sufletesc i-se tâmpește și, astfel, toate lucrurile lui rămân fără efect.

S. Ș.

Cărți

Actele congreselor Asociației clerului „A. Șaguna“ XII-XVII, ținute în anii 1933-1938; publicate de biroul Asociației. Sibiu 1940, 290 pagini.

Avem în față oglinda clerului ardelean și a preocupărilor sale culturale, pastorale și misionare ce le-a avut vreme de șase ani. Cuvântările P. C. Ic. Stavrofor Dr. Gh. Ciuhandu, președintele Asociației și ale celorlalți cuvântători, referatele făcute de Preoții Gh. Maior (Preotul în școală), Il. Felea (Preotul și societățile religioase din parohie), F. Codreanu (Greutățile zilei și datoria clerului), T. Ciuruș (Ortodoxia și necazurile ceasului de acum), Gh. Secaș (Importanța chemării preoțești), Gr. T. Marcu (Despre secte), R. Grecu (Primejdia evreiască în România), F. Codreanu (Cultivarea conștiinței preoțești), I. Imbroane (Preotul și Străjeria), — desbaterile, actele și demersurile făcute în interesul bisericii și al clerului, arată generațiilor prezente și viitoare care au fost problemele esențiale cari au muncit la un moment dat din istorie sufletul preoțimei din Mitropolia Ardealului.

Biroul Asociației a făcut bine că a publicat aceste anale, în seria celor deja tipărite și tot așa de

bine ar face dacă ar lua măsuri ca nici ținerea congreselor să nu se neglijeze, oricât de vrăjmașe ar fi vremurile.

Prof. Constantin Rudneanu: Civilizația bizantină. Caransebeș 1940. Tip. Diecezană. 16 pagini.

Părintele diacon și profesor C. Rudneanu, harnicul publicist și colaborator al revistei noastre, a tipărit o broșură, foarte interesantă asupra civilizației bizantine, la noi foarte puțin cunoscută și de unii foarte greșit apreciată, deși, după cum susține și autorul, în sinteza bizantină intră patru elemente de covârșitoare importanță istorică și ideologică: elenismul, orientalismul, latinitatea și Ortodoxia.

Bizanțul a fost peste o mie de ani centrul celei mai strălucite civilizații pe care a dat-o evul mediu; el este focarul artelor, filosofiei, teologiei, a instituțiilor mănăstirești și patria sfinților părinți și dascăli ai Bisericii, a luptelor pentru Ortodoxie, a sfinților și a mucenicilor. „Fără Bizanț nu putem înțelege Ortodoxia și creațiunile ei mari. Studiul Bizanțului ne pune în contact cu forțele spirituale ale Ortodoxiei” — concludă autorul, după ce constată că, dacă Bizanțul a avut și păcate, le-a înspășit cu prisosință printr-o penitență seculară de lacrimi și sânge (p. 16).

Lucrarea ar fi avut valoare mai mare, dacă ar fi fost — sub același titlu, ceva mai bogată.

Informațiuni

● **MM. LL. Regele Mihai și Regina Mamă Elena**, cu dl general I. Antonescu, au făcut o plimbare pe Calea Victoriei din București, fără nicio gardă. Mulțimea și-a manifestat insuflețirea prin aclamații. E un semn că „s'a schimbat ceva în România”.

● **Universitatea din Cluj** a fost mutată la Sibiu. Fac parte din cadrele ei facultățile de litere și filosofie, drept și medicină.

● † **Pr. Prof. Vasile Radu**. În zăbuciumul zilelor ultime din August c., s'a stins din viață, pe neașteptate, ivățatul preot și profesor Vasile Radu, care împreună cu părintele G. Galaction au făcut noua traducere a Sf. Scripturi în limba română. Abia a reușit să se mute cu catedra la Facultatea de Teologie din București și moartea ni l-a răpit.

Despre marea lui operă de traducător și interpret al Sf. Scripturi, d-l prof. univ. I. Gh. Savin scrie următoarele:

„Moartea l-a surprins și ni l-a luat în plină desfășurare de activitate. Pierderea lui atât de timpurie constituie pentru biserica și teologia noastră, în special, o pierdere aproape ireparabilă. Dedicat acestei ramuri grele, singulare și de strictă specialitate, care era cunoașterea și studierea limbilor semitice cu aplicarea lor la științele teologice, el nu

poate avea un înlocuitor. Toată savanta acumulare de cunoștințe, în acest domeniu pe care el o efectuase în decurs de decenii, cu atâtea privații și suferinți personale și pe care n'a avut timpul să o valorifice în publicațiile proiectate, sunt pierdute, odată cu el, pentru teologia română. Și e păcat. Totuși numele lui, legat de marea operă a traducerii Sf. Scripturi, atât în versiunea sinodală, cât și în cea regală, va fi înveșnicit deapururi în analele teologiei și culturii române, ceea ce constituie pentru noi toți cei ce l'am cunoscut și iubit un slab mijloc de mângâere...

Odihnească-se în pace!”

● **Dl adv. Ioan Rotea** a fost numit prefect al județului Arad. Dsa este fiu de țaran din comuna Popoști, jud. Hunedoara. Deși tânăr, prin studiile ce le-a urmat în țară și străinătate și prin educația ce și-a făcut-o în cadrul mișcării legionare, Dsa inaugurează la conducerea județului un spirit nou de cinste și simplitate, de pricepere și muncă pentru moralizarea administrației și consolidarea națiunii.

● **Aviz școlar.** Onoratele oficii parohiale sunt rugate a aduce la cunoștința celor interesați următorul aviz școlar:

„Direcțiunea Școlii Normale ort. rom. „Dimitrie Tihibindeal” din Arad, aduce la cunoștința celor interesați că examenele de corigență se vor ține în ziua de 28 Septembrie 1940, iar cele de selecționare pentru admitere în cl. V, în ziua de 30 Sept. Cursurile încep în ziua de 10 Oct.

Elevii vor trebui să aducă cu ei neapărat prima rată din taxa școlară, școala trebuind să se aprovizioneze cu alimente pe întregul an școlar. Taxa se poate plăti și sub formă de grâu pe care economatul școlii îl decontează cu prețul zilei. Celelalte rate vor fi mai mari decât cele comunicate prin ultimă circulară, deoarece și taxele s'au ridicat la suma de 12.500 lei anual pentru solvent, iar în aceeași proporție și pentru bursier.”

Direcțiunea

● **Parastase și procesiuni impresionante** s'au făcut în toată țara Dumineca trecută, în 22 Sept. c. la mormintele legionarilor uciși anul trecut fără nicio judecată. În județul Arad astfel de locuri de martiraj sunt la Semlac unde a fost asasinat țaranul Ilie Juhan, la Curtici unde a fost asasinat țaranul Ioan Bulboacă și la Dezna, resp. Șebiş, unde a fost asasinat tinărul avocat Dr. Ioan Măduța. Procesiunile și parastasele făcute în aceste localități au avut caracterul unor manifestații de mare sărbătoare, la care au luat parte pe lângă legionari și satele din jur, cu mult popor cucernic și înlăcrimat.

● **Numiri.** Dl adv. Gh. Racoveanu, licențiat în teologie și drept, fost redactor la ziarul „Cuvântul” și director al revistei „Predania”, e numit consilier tehnic onorific pe lângă Ministerul educației naționale, cultelor și artelor.

Părintele Dr. Liviu Stan, profesor la Academia

„Andreiană” din Sibiu și pâr. Dr. Ștefan Palaghiță dela parohia Mărcuța din București au fost numiți inspec-tori generali pentru culte. Tot în funcțiunea de inspec-tor pentru culte e numit și pr. Ilie Imbrescu refugiat din Balci.

Di Radu Dumitrescu Gyr, poetul mișcării legio-nare și conferențiar universitar, a fost numit director general al Operelor, Teatrelor Naționale și a tuturor spectacolelor din țară.

● **Dintre manualele de religie** pentru cursul primar, au apărut până în prezent cele pentru clasele I, III și IV. Celelalte sunt în curs de apatiție.

P. C. preoți sunt invitați a se adresa din vreme Librăriei Diecezane, pentru a li se trimite numărul nece-sar de exemplare.

● **Viu în creștinătate.** Făcând elogiul vieții într'un articol din „Universul literar”, d-l C. Noica, un tinăr scriitor, ridicat în rândul filosofilor români, scrie următoarele rânduri demne de meditat:

„Să nu ne spuneți iarăși și iarăși că problemele cele grele ale ceasului românesc sunt de ordin tehnic; că ne trebuiesc în primul rând arme, spitale, șosele și economiști. De multă vreme Corneliu Codreanu a spus lucrul acesta înțeles azi de întreg tineretul românesc: „Strigați tuturor că răul ne vine dela suflet. Dacă sufletul nu poate comanda tehnicii, atunci neamul românesc — atât de puțin deprins cu mașina și tehnica, în comparație de pildă cu germanul ori japonezul — e sortit mediocrității fără de sfârșit”.

Dar sufletul poate comanda; căci el, în primul rând, e viața. Și dinăuntru vin împlinirile, dinăuntru cresc lumile noi. Fapta organizată nu poate să nu vină. Dacă omul bun nu face binele, cine-l face?

Și mă gândesc la sensul adânc pe care-l dădea vieții omul chinuitor de viu al României de azi, același Corneliu Codreanu care susține acum, cu umbra lui uriașă, tot ce se închipue și face aci. „Ținta neamurilor, spunea el, nu e viața. E învierea”.

Ce extraordinar fel de-a fi viu visa el pentru neamul românesc! Nu numai viu în istorie. Viu în eternitate. Viu în creștinătate.

Dacă ar fi o nebunie, încă ar trebui să ne predăm ei: e cea mai frumoasă nebunie crescută din pământ ro-mânesc.

Dar câteva mii de morși și alți câțiva mii de tineri cari nu glumesc cu viața, au pornit să vă arate că nu e o nebunie.”

● **Aviz.** Anul școlar la Academia Teologică din Arad se va începe la data de 15 Octomvrie a. c.

Nr. 2974/1940.

Comunicate

Prea Cucernicii catiheti dela Cursurile Profesionale de ucenici și ucenice vor introduce cu începerea anului 1940—41 următoarele manuale pentru studiul religiunii

1. *Catehismul creștin ortodox* de Dr. Il. Felea, pentru începători și

2. *Cunoștințe liturgice* de Prot. Fl. Codreanu pentru progresiști.

Arad în 19 Septembrie 1940.

† Andrei
Episcop.

Ad. Nr. 2977/1940.

Către Comitetele parohiale de colportaj.

Ca urmare la ordinul Nr. 2977/1940, recoman-dăm spre desfăcere lucrarea C. părinte Dr. Il. V. Felea: *Catehismul creștin ortodox*, care lămurește viața și cre-dința noastră. Această carte nu trebuie să lipsească din casa nici unui creștin ortodox.

Arad în 19 Septembrie 1940.

† Andrei
Episcop.

Aviz

În vederea trimiterii cărților de religie pentru cursul primar și supra primar, P. C. Preoți sunt rugați să binevoiască a ne trimite prin Onor. Of. Protopopesc tabloul cu numărul cărților din fiecare clasă ce urmează să le tri-mitem.

Este de dorit ca numărul exemplarelor co-mandate să fie cât mai real, spre a nu se face spese cu remitențele.

Librăria Diecezană Arad

Nr. 3734/1940.

Concurs

Pentru îndeplinirea parohiei vacantă din *Semlac*, protopopiatul Arad, se publică concurs cu termen de 30 zile.

Venitele sunt:

1. Sesia parohială, 32 jug. cad.
2. Intravilanul-grădină de 400 stj. patrați.
3. Stolele legale.
4. Birul parohial legal.
5. Intregirea salariului dela Stat.
6. Chiria pentru locuința preotului, până la edi-ficarea casei parohiale.

Preotul va achita din al său toate impozitele după beneficiul său preoțesc.

Parohia este de *clasa primă*.

Cererile de concurs, însoțite de documentele ne-cesare, se vor înainta Consiliului eparhial din Arad, în timpul concursului.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 10 Sept. 1940.

3-3.

Consiliul eparhial

Diecezana Arad.